

Näringsdepartementet

Rådets möte (jordbruksministrarna) den 11–12 december 2017

Kommitterad dagordning

Ansvarigt statsråd: Sven-Erik Bucht

Icke lagstiftande verksamhet

3. Förordning om TAC:er och kvoter i Atlanten och Nordsjön 2018 (Kommissionens förslag till rättslig grund: artikel 43.3 i EUF-fördraget)

- Politisk överenskommelse

Förslagets innehåll:

Förslaget innehåller begränsningar av fångst och fiskeansträngning för nästkommande år i EU:s vatten i Atlanten, Medelhavet, Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt samt i vissa vatten utanför EU. Eftersom många fiskemöjligheter delas med länder som inte är medlemmar i EU föregås beslutet av ett omfattande förhandlingsarbete med olika tredjeländer, bl.a. Norge, Färöarna, Island, Grönland och Ryssland. Unionen har också fiskemöjligheter genom hållbara fiskepartnerskapsavtal (SFPA) med olika tredje länder samt på internationellt vatten genom olika regionala

fiskeriförvaltningsorganisationer. Resultaten från dessa förhandlingar förs i regel in förslaget till förordning från kommissionen som rådet beslutar om i december. Förslagen täcker dels de bestånd i Atlanten och Nordsjön, för vilka unionen autonomt fattar beslut om nyttjandenivån, och dels fiskemöjligheter förhandlas fram i samråd med tredje länder eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. I förordningen listas också ett antal förbjudna arter. I år har kommissionen lagt till ål på listan med innebörden att det blir förbjudet att fiska ål över 12 cm i EU:s ICES områden och i Östersjön.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den reformerade gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs, och att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten. Regeringen anser att kommissionen också bör verka för dessa mål och principer i förhandlingar om fiskemöjligheter med tredjeländer. För att uppnå detta anser regeringen att förvaltningsstrategier är viktiga verktyg och att det är viktigt att fortsätta arbetet med att se över de strategier som är inaktuella och upprätta nya strategier för de bestånd som saknar dem. Regeringen anser vidare att det är viktigt att fiskemöjligheter som omfattas av landningsskyldigheten baseras på bästa tillgängliga fångstdata för olika förvaltningsområden och att dessa fiskemöjligheter inte bidrar till ett ökat fisketryck eller ökade utkast. Regeringen anser generellt att en stor obalans mellan fiskemöjligheter som naturligt förekommer i samma fångst bör undvikas i syfte att förhindra utkast.

Vad gäller ål anser regeringen att situationen för den europeiska ålen är ytterst alarmerande och har varit det i många år. Regeringen delar därför kommissionens inställning att åtgärder behöver vidtas i närtid för att rädda arten, och därmed också ålfisket på längre sikt. Mot denna bakgrund anser regeringen att ett generellt ålförbud bör införas i alla EU:s vatten 2018. Regeringen anser även att det är ytterst viktigt att kommissionen skyndsamt även vidtar långsiktiga åtgärder genom skärpning av den befintliga EU-

ålförordningen samt särskilt prioriterar uppföljningen och efterlevnaden av de nationella ålförvaltningsplanerna.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte varit föremål för information till miljö- och jordbruksutskottet samt samråd i EU-nämnden.

4. Meddelande från kommissionen om framtiden för livsmedel och jordbruk

- Föredragning av kommissionen

- Diskussion

Förslagets innehåll:

Vid jordbruks- och fiskerådet i december kommer kommissionen att presentera ett meddelande med inriktningsförslag för den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) efter 2020. Meddelandet följer kommissionens offentliga samråd om GJP som skedde under 2017. Mer detaljerad information om meddelandet finns i rådspromemorian. Kommissionen har aviserat att lagförslag kommer att presenteras under sommaren 2018.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Diskussionen på rådsmötet kommer att utgå från två frågor. Nedan följer förslag till svensk ståndpunkt för dessa frågor. En mer detaljerad position om framtida GJP anges i rådspromemorian.

1) Vad anser medlemsstaterna om meddelandet?

Regeringen anser att det är viktigt att diskussionen om framtida GJP beaktar behovet av budgetneddragningar som en följd av Storbritanniens aviserade utträde ur EU och att det i en större utsträckning borde ha beaktats i meddelandet.

Regeringen anser att det är positivt att meddelandet berör strukturen för hur GJP:s mål bättre ska uppnås. Regeringen ser positivt på den föreslagna nya

förvaltningsmodellen som innebär en ökad subsidiaritet och att större ansvar för politikens inriktning åläggs medlemsstaterna. En sådan förändring kan innebära att politiken blir effektivare, enklare och mer resultatorienterad. Det är dock viktigt att beakta att meddelandet endast sätter ramarna och att många frågor och detaljer om den nya förvaltningsmodellen förblir obesvarade till dess att lagförslagen presenteras. Regeringen ser det därför som viktigt att verka för att den föreslagna inriktningen faktiskt leder till en effektivare, enklare och mer resultatorienterad politik som bidrar till en ökad hållbar produktivitet och ökad konkurrenskraft. Regeringen anser vidare att åtgärder inom landsbygdsprogrammet har större förutsättningar att främja konkurrenskraft och hållbar produktivitet än gårdsstödet och förordar därför ett ökat fokus på dessa åtgärder inom ramen för totalt sett väsentligt lägre utgifter för GJP.

En ökad ambition för miljö- och klimat ser regeringen som ett positivt budskap i meddelandet. Det är positivt att en översyn av förgröningen lyfts fram. Det är en central fråga hur ett nytt system med åtgärder för att uppnå miljö- och klimatnytta kan utformas på ett enkelt och effektivt sätt. Det är viktigt att den nya modellen innebär frihet under ansvar, ett större fokus på riktade åtgärder och att kommissionen undviker detaljregler i sekundärlagstiftning och riktlinjer.

Regeringen ställer sig positiv till meddelandets budskap om tillväxt på landsbygden, men regeringen vill i sammanhanget understryka sin uppfattning att skogspolitik ska vara nationell kompetens.

Regeringen ser även positivt på kommissionens förslag om att fortsätta utjämningen av direktstödsnivåerna mellan medlemsstaterna, men framhåller att utjämningen måste ske på en lägre nivå än dagens medelvärde. Regeringen ställer sig tveksam till förslaget om capping då det riskerar motverka strukturomvandling och en ökad konkurrenskraft. Regeringen förespråkar en generell neddragning av direktstöden som bör minska väsentligt och på sikt fasas ut.

2) Vad saknas i meddelandet?

Regeringen anser att meddelandet borde haft ett större fokus på marknadsperspektivet och effektivitet i branschen som helhet. Regeringen anser att det är viktigt att öka marknadsorienteringen och inte bara bibehålla den.

Regeringen anser även att meddelandet kunde ha fokuserat mer på förenkling av revisionssystemet. Regeringen anser att ett förenklat revisionssystem som bygger på risk och väsentlighet, en integrerad kontroll och revisionsstruktur (single audit), samt målstyrning istället för detaljreglering är nödvändigt för att förenkla politiken och minska den administrativa bördan. En sådan förändring är även en förutsättning för att de föreslagna ändringarna av förvaltningsmodellen leder till en effektivare, enklare och mer resultatorienterad politik.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan om framtida GJP var föremål för information till miljö- och jordbruksutskottet samt samråd i EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet i juli 2017.

5 a) Konferens för berörda parter om europeiska havs- och fiskerifonden och dess framtid: Tiden efter 2020: Att stödja samhällena i EU:s kuststater (Tallinn den 12–13 oktober 2017)

- Information från ordförandeskapet och kommissionen

Den 12–13 oktober i år höll det estniska ordförandeskapet och kommissionen en konferens i Tallinn om den europeiska havs- och fiskerifonden, EHFF: ”*Tiden efter 2020: Att stödja samhällena i EU:s kuststater*”.

Under konferensen var majoriteten av intressenterna överens om att EHFF är det viktigaste finansieringsinstrumentet för fiskerisektorn och att det har varit ett viktigt stöd för att uppnå målen i den nya gemensamma fiskeripolitiken. Det finns därmed ett brett stöd och stor efterfråga för att EHFF ska ha sin fortsättning efter 2020.

Det har gjorts analyser av de bakomliggande orsakerna till det hittills låga nyttjandet av EHFF. De flesta är överens om att det låga nyttjandet och långsamma implementeringen av fonden är ett resultat av försenad lagstiftning, överlappning med föregående programperiod och svårigheter

med anpassning till ett nytt regelverk och administrativa krav, vilka bedöms blivit alltför komplexa.

Det framtida genomförandet kom därmed också i fokus och det rådde enighet om att det är nödvändigt med förenklingar på alla nivåer under den kommande programperioden. Enligt kommissionens not var man dock mindre enad kring hur man uppnår rätt balans mellan mer resultatfokus och minskning av den administrativa bördan för både förvaltande myndighet och stödmottagare å ena sida och en korrekt implementering av EU-budgeten å andra sidan.

De kommande diskussioner kring den nya långtidsbudgeten har även föranlett debatt kring vissa frågeställningar såsom eventuellt behov av att fokusera på välbehövliga åtgärder och fasa ut andra mindre effektiva åtgärder samt behovet av ett mer effektivt och resultatstyrt genomförande.

5 b) Landningsskyldighetens genomförande; risk avseende begränsande arter i januari 2019

- Information från den spanska delegationen

Spanien har som ordförande i den regionala gruppen för Nordvästliga vatten begärt en diskussion om tillämpningen av landningsskyldigheten och särskilt frågan om s.k. ”begränsande arter” dvs. då kvoten tar slut för en viss art som fångas tillsammans med andra arter i ett fiske och därmed kan begränsa detta fiske. Syftet är att uppmärksamma det arbete som pågår för att identifiera problem och finna lösningar i EU:s olika havsregioner. Det finns en oro i flera medlemsstater att det i dag saknas lösningar på problem med begränsande arter under landningsskyldigheten.

5 c) Resultatet av konferensen om modern bioteknik i jordbruket: att bana väg för ansvarsfull innovation (Bryssel den 28 september 2017)

- Information från kommissionen

Den 28 september 2017 anordnade kommissionen en konferens ”*Modern Biotechnologies in Agriculture - Paving the way for responsible innovation*” om modern bioteknologi.

Under konferensen presenterades en förklarande not som tagits fram av den vetenskapliga rådgivande gruppen till kommissionen angående nya bioteknologiska tekniker i jordbruket. Därefter följdes paneldiskussioner. Kommissionsen Andriukaitis framhöll behovet av dialog och att kunskapsuppbyggnad eftersom vetenskapen går framåt mycket fortare än lagstiftningen. Hänsyn måste tas till säkerhet, miljö och konsumentintresset. Vetenskap, lagstiftning och kommunikation måste gå hand i hand.

5 d) Resultat av högnivåkonferensen om afrikansk svinpest (Prag den 8–9 november 2017)

- Information från den tjeckiska delegationen

Den 8 – 9 november 2017 anordnades en högnivåkonferens om bekämpning av afrikansk svinpest, AFS, i Prag. Vid konferensen deltog representanter från nio EU-länder och kommissionen samt representanter från Vitryssland, Georgien, Moldavien och Ukraina.

Ett antal slutsatser formulerades, bl.a. om behovet av internationellt samarbete på hög nivå för att bekämpa afrikansk svinpest. Samarbete måste ske inom forskning och för att finansiera nödvändiga åtgärder. En slutsats var också att åtgärder behövs för att förhindra smittspridning genom mänskliga aktiviteter. Informationsinsatser måste riktas till personer som

oavsiktligt kan sprida smitta och kontroller måste ske vid gränser för att stävja smuggling av produkter som kan sprida ASF.

5 e) Att ta itu med otillbörliga affärsmetoder i syfte att uppnå en mer balanserad livsmedelskedja och stärka jordbrukarnas ställning

- Information från den slovakiska delegationen

Frågan om lantbrukarnas ställning inom livsmedelskedjan och så kallade otillbörliga affärsmetoder (UTP) har diskuterats i olika fora sedan 2009. Under det slovakiska ordförandeskapet hösten 2016 antogs rådslutsatser, där kommissionen bl. a uppmanades att se över behovet av ny EU-lagstiftning. Slovakien önskar åter lyfta frågan på rådsmötet i december.

Slovakien framför i sin not att en sådan lagstiftning bör:

- tydligt definiera och förbjuda otillbörliga affärsmetoder,
- innebära förebyggande åtgärder,
- ge vägledning,
- inkludera en frivillig uppsättning regler som ska tillämpas på nationell nivå,
- ge tillräckligt med flexibilitet för att behålla och genomdriva gällande nationella lagstiftningar

Med otillbörliga affärsmetoder avses metoder som starkt avviker från god affärssed och strider mot god tro och heder samt vanligtvis innebär en överföring av kostnader och entreprenörsrisker till den svagare parten i ett affärsförhållande. För att jordbrukssektorn ska växa är det, enligt Slovakien, nödvändigt att ha en balanserad livsmedelskedja som gynnar alla parter: jordbrukare, livsmedelsföretag, detaljhandelskedjor och konsumenter.

Kommissionen har meddelat att ett förslag i syfte att förbättra livsmedelskedjans funktionssätt kommer att läggas fram i april 2018.